Cena 80 hal.

[illegible]

ADRES redakcyi i administracyi: Kraków ul. Stradom l. 18.

[illegible]

KONTO [illegible] Nr. 141.127.

[illegible] Galicyjskiej Spółki Wydawniczej w Krakowie

Nowy Dziennik

Cena 80 hal.

Prenumerata w Krakowie mies. 22 K. — kwart. 60 K. — z odnoszeniem do domu mies. 22 — kwart. 66 K. —. Na prowincyi mies. 22 K. — kwart. 66 K. — Za granicą mies. 24.— i kwartalnie 72 korony.

Cena ogłoszeń 1 w. pet. 1 szp. 1·50 [Mk. 50]. Nadesłane 1 w. pet. 5·— [Mk 5·—] Tekst 1 w. pet. 7.— [Mk. 7.].

Zawiadomienia ślubne i gratulacye K. 30·—.

Rok III. Kraków, czwartek 5 lutego 1920 Nr. 34.

„Mocarstwo anonimowe".

Kraków, 4 lutego.

(*b*) Dla narodu żydowskiego była wojna światowa katastrofą bez granic. Olbrzymie masy żydostwa wschodniego pogrążone zostały w ostateczną otchłań nędzy. Egzystencya gospodarcza żydowskiego stanu średniego, i przed wojną niezbyt silnie ugruntowana i nie na żelaznych spoczywająca fundamentach, zawisła niejako w powietrzu: ogólne przesilenie ekonomiczno-społeczne z jednej a bojkot szowinistyczny z drugiej strony, podmulają nasz byt, demoralizuja konkurencyę i czynią z każdego jutra groźną zagadkę przyszłości. Krwawa fala pogromów wstrząsnęła, niby mór, życiem żydowskiem na Wschodzie Europy. Na Ukrainie rozhulała się rozjuszona wojną bestya ludzka, tak że dziś dymią tam jeszcze stosy trupów żydowskich. W Rosyi pogrążyła dyktatura proletaryatu ogół żydowski, rekrutujący się głównie z rzemieślników, handlarzy i kupców, w przepaść chaosu, którego nie możemy chwilowo przejrzeć i z którego niewiadomo, co jeszcze wyniknie. Ze jednostki żydowskie, podobnie jak jednostki innych narodów, wzbogaciły się na wojnie, pęczniejąc niby bąki na ścierwie, to nie ulega wątpliwości. Ale naród stanowią m a s y, a nie jednostki. Masy zaś żydowskie — a takie żyją przedewszystkiem na Wschodzie — ucierpiały na wojnie sto kroć bardziej, niż masy ludowe innych narodów.

I w ten sposób wyglądający naród żydowski pomawia owa dobrze nam znana reakcya szowinistyczna, która w Polsce ucieleśnia się w e n d e cyi, nie mniej i nie więcej, jak o zamiary — p o d b o j u ś w i a t a. Ostatnio rozwinął tę starą, jak antesymityzm nie miecki, »teoryę« korespondent paryski głównego organu endeckiego »Gazety Warszawskiej« [w nrze z 30 z. m.]. Co dało temu panu Smogorzewskiemu bezpośredni powód do jego — jak mu się zdaje — „odkrycia?" Naturalnie, kwestya stosunku Polski do koalicyi i Rosyi. O ile jutro stanie na porządku dziennym inna kwestya i wyłonią się nowe trudności i komplikacye, to również będą winni Żydzi. Polityka koalicyi — opowiada paryski emisaryusz endecki — to właściwie nie jedna polityka, ale trzy polityki, wzajem się zmagające: „1. polityka angielska, która spekuluje na anarchii rosyjskiej", 2. francuska, wroga bolszewikom i — 3. »polityka m o c a r s t w a a n o n i m o w e g o, które chce uratować Sowdepię, gdzie doszli do władzy jej [ma być: jego] ludzie i które chce z g n i e ś ć m ł o d e p a ń s t w o p o l s k i e przy pomocy czerwonych hord«. Ale skąd właściwie „ta nienawiść mocarstwa anonimowego [t. j. Żydów naturalnie!] do Polski? — pyta polityk ujący w Paryżu szmok warszawski i odpowiada: „Oto dlatego, że Polska jest jedynem państwem w Europie, które przejrzało jego grę. My [Polacy] wiemy o światoburczych zamiarach Izraela; jesteśmy w roli człowieka u c z c i w e g o, który w wykwintnym salonie spotkał gentlemana i poznał w nim opryszka, który niegdyś poprzedniej dokonał nań n i e udanego zamachu [łajdackie oszczerstwo o usiłowaniach żydowskich przeciw niepodległości Polski!]. Jest rzeczą jasną, że pod pokrywką danej (?) uprzejmości między tymi dwoma ludźmi rozpoczyna się natychmiast walka. Człowiek uczciwy będzie chciał za wszelką cenę zdemaskować opryszka, a opryszek — zgładzić świadka swych sprawek. Taki jest charakter walki Izraela z Polską.. Walka pomiędzy nami jest walką bez pardonu«.

Cytujemy ten do nieba o pomstę wołający nonsens człowieka, który zupełnie swobodnie spaceruje po Paryżu, zamiast siedzieć w pokoiku pewnego domu w Kulparkowie, bynajmniej nie dla celów polemicznych. Cytujemy to tylko jako curiosum »ideologii« antysemickiej, która prześcignęła samą siebie!

Gdyby antysemici mniej patrzyli w dal, a bardziej zajmowali się faktami rzeczywistego życia i — prawdą, — przekonaliby się, że żydostwo, któremu oni przypisują gigantyczno-szatańskie plany podboju świata, zajmuje się obecnie rzeczami o wiele drobniejszemi i o wiele mniej gigantycznemi: o d b u d o w ą zrujnowanego przez wojnę życia gospodarczego w krajach swego masowego osiedlenia we wschodniej Europie i w y b u d o w ą siedziby narodowej w Palestynie.

A pismaki endeckie nie przestają ogłupiać opinii polskiej bzdurami, z których „w demokracyach zachodnich" [jak się oni z zamiłowaniem wyrażają] końby się uśmiał..

Przed plebiscytami.

Dalsze zarządzenia komisyi plebiscytowej na Śląsku cieszyńskim.

Cieszyn. PAT. Międzynarodowa komisya plebiscytowa w Cieszynie zamianowała prefektami radcę Żurawskiego w Cieszynie ze strony polskiej i dra Michalka ze strony czeskiej. Prefekci będą organami wykonawczymi komisyi, a wszystkie władze krajowe i powiatowe będą im podległe. Komisya zastanawiała się nad urządzeniem sądownictwa, poczt i telegrafów, oraz nad ujednostajnieniem taryf i opłat. Wezwała ona odnośnych ekspertów na konferencyę na dzień dzisiejszy. W uzupełnieniu podanych wczoraj wiadomości należy dodać, że rewizya na linii demarkacyjnej będzie zniesiona dopiero 8 lutego t. r., po przeniesieniu linii clowych na granicę kraju t. j. nad Ostrawicę i Białkę.

W sprawie plebiscytu na Spiszu i Orawie.

CIESZYN, PAT. Dnia 2 bm. przedstawiciel rządu polskiego poseł Zamorski wręczył międzynarodowej Komisyi plebiscytowej w Cieszynie w sprawie Spisza, Orawy i Czaczy notę, w której powołując się na polskość tych obszarów, prosi w przeddzień wyjazdu Komisyi na teren plebiscytowy Spisza o naczelne przekonanie się o konieczności rozszerzenia granic plebiscytu na całą dolinę Popradu, oraz o postanowienie, aby głosowanie objęło cały powiat Lubowelski i Kezmarski, oraz sąsiedni skrawek powiatu Szarysskiego. To samo dotyczy okręgu Czaczy z większością mieszkańców Polaków, który w sposób niedwuznaczny wyraził wolę przyłączenia do państwa polskiego.

Wojska koalicyjne na Górnym Śląsku.

SOSNOWIEC. PAT. W sobotę wieczorem zajęte zostały przez wojska koalicyjne południowe powiaty Gór. Śląska, pszczyński i rybnicki. W niedzielę wieczorem przybyły wojska koalicyjne do Katowic, a w poniedziałek do Bytomia. W Katowicach odbyła się wbrew wyrażonemu życzeniu wojsk okupacyjnych samorzutna olbrzymia manifestacya ludności polskiej.

Prowokacye niemieckie.

SOSNOWIEC. PAT. »Głos Pracy« podaje: Z dobrze poinformowanych sfer Górnego Śląska dowiadujemy się, że komenda szóstej armii we Wrocławiu wysłała na Górny Śląsk do okręgów plebiscytowych oficerów w przebraniu cywilnem z intencyą, aby uczestniczyli we wszelkich zabawach, balach, tańcach i t. p. zebraniach, gdzie mogą być oficerowie i żołnierze koalicyi i tam prowokowali czynne starcia między nimi a ludnością cywilną.

Plebiscyt nad morzem.

Warszawa. PAT. Dziś bawił w Warszawie pierwszy batalion 17 pułku gwardzistów angielskich, udający się na teren plebiscytowy Mazowsza pruskiego. Oddział angielski przybył z Gdańska. Przejazd drogą okrężną przez Warszawę jest aktem kurtuazyi sojuszniczej. Podobnie zawitają jutro i pojutrze do stolicy Polski oddziały francuskie i włoskie wojsk okupujących tereny plebiscytowe Prus królewskich.

Ewakuacya Gdańska przez Niemców.

LYON, PAT. Radio francuskie komunikuje, że ewakuacya Gdańska przez Niemców została przedłużona aż do czasu przybycia oddziałów koalicyjnych. Departament gospodarczy w Gdańsku zawarł z Polską umowę w sprawie dostarczania środków żywności.

Komunikat sztabu gen.

Warszawa. PAT. Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z dnia 3 bm. Front litewsko-białoruski. Wojska łotewskie z grupy gen. Rydza-Śmigłego zajęły Rejki iPrygi. Na odcinku polesikim nasz oddział wywiadowczy zniósł kompanię narciarską bolszewicką biorąc do niewoli 1 oficera i 32 szeregowców. Pozatem na całym froncie utarczki patroli wywiadowczych, w których wzięliśmy kilku jeńców. Front Wołyński. Oddziały nasze we walkach wypadkowych zdobyły dwa działa, 8 jaszczyków i karabin maszynowy.

Senat amerykański wobec traktatu.

Wiedeń. PAT. Biuro kor. donosi z Waszyngtonu: Wczoraj zostało postanowione wznowienie dyskusyi nad traktatem pokojowym. Przywódcy republikańscy i demokratyczni porozumieli się w sprawie dyskusyi nad traktatem pokojowym w plenum senatu.

Anglia odmawia Polsce pomocy w walce z Rosyą sowiecką?

L. Wiedeń (Telef.) Z Londynu donoszą: »Morning Post« donosi z Warszawy, że Lloyd George oświadczył polskiemu ambasadorowi w Londynie, że Anglia nie będzie udzielała nadal Polsce pomocy w jej akcyi przeciw rosyjskiej republice sowjetów. Natomiast rząd angielski nie przeciwstawiałby się, o ile Polska oświadczyłaby gotowość zawarcia z Rosyą pokoju. Korespondent „Morning Post" podaje, że oświadczenie to wywołało w Warszawie wielkie wrażenie. Czynione są zewsząd usiłowania, aby zbrojenia ograniczyć.

Socyaliści za rokowaniami pokojowemi.

M. **Warszawa.** (Telef.) Dzisiejszy »Robotnik« donosi: Rada Naczelna P. P. S. wydała odezwę, w której wyraża przekonanie, że nota rządu sowietów stanowi dostateczną podstawę do wszczęcia rokowań pokojowych i dlatego R. N. żąda stanowczo natychmiastowego rozpoczęcia tych rokowań. Pokój Polski z Rosyą musi opierać się na uznaniu niepodległości państwa polskiego i państw na gruzach caratu powstałych. Granica między Polską, Rosyą a temi państwami powinna być oparta na prawie każdego narodu do decydowania o sobie. Pierwszem następstwem nawiązania rokowań z Rosyą powinno być zainicyowanie stosunków handlowych. Rokowania winne być jawne i pod kontrolą opinii publicznej. Rada Naczelna P. P. S. wzywa do energicznej akcyi w celu spełnienia powyższych żądań. Rada Nacz. zwołuje na dzień 8 lutego zgromadzenie reprezentantów związków zawodowych w celu omówienia środków wywarcia wpływu na rząd dla natychmiastowego rozpoczęcia pertraktacyi pokojowych.

W Belwederze nie było narad w sprawie propozycyi sowietów.

Warszawa. PAT. Wiadomość o rzekomo odbytej wczoraj w Belwederze naradzie w sprawie bolszewickiej propozycyi pokojowej pozbawione jest wszelkiej podstawy.

Pokój między Rosyą a Estonią.

Moskwa (Tel. B. K.) O północy z 1 na 2 bm. nastąpił stan pokojowy między Rosyą sowiecką a Estonią.

Wiedeń. PAT. „Der neue Tag" donosi z Berlina w sprawie układu między Rosyą a Estonią: Rosya uznaje pełną niezawisłość Estonii i płaci Estonii 15 milionów rubli w złocie i udziela jej koncesyi na linię kolejową Rawa—Moskwa.

Układ między Rosyą sowiecką i Ukrainą.

— **Moskwa** (Tel. iskr. B. K.) Rosyjska i ukraińska republika sowiecka zawarły wzajemny układ, celem ścisłej współpracy politycznej.

Dr Bogen w Warszawie.

Program jego działalności w Polsce.

WARSZAWA. W niedzielę przyjechał do Warszawy z Ameryki generalny dyrektor »Joint Distribution Committee« dr Bogen. W rozmowie z przedstawicielami prasy żydowskiej przedstawił dr Bogen w krótkości cel swego przyjazdu do Polski. Oświadczył on, że Żydzi amerykańscy nie przestają zbierać energicznie pieniądze dla żydowskich ofiar wojny w Europie. Dr Bogen sam w tym celu objeżdżał miasta amerykańskie i na zgromadzeniach ludowych referował o położeniu żydostwa we wschodniej Europie. W Filadelfii np. zebrał półtora miliona dolarów, w Bostonie milion dolarów, a w Chicago ofiarował sam znany filantrop Rosenwald sumę miliona dolarów.

Głównem zadaniem dra Bogena będzie zorganizowanie w Polsce centralnego Komitetu dla rozdziału pieniędzy, przysyłanych z Ameryki do Polski. W skład tego Komitetu mają wejść, podobnie jak w Ameryce, reprezentanci mieszczaństwa, ortodoksów i robotników. Dr Bogen chętnie weźmie udział w mającej się odbyć konferencyi żydowskich Komitetów ratunkowych w Polsce i współpracować będzie z centralnym organem, wybranym przez tę konferencyę.

Dalszem zadaniem dra Bogena będzie zorganizowanie ekspedycyi i rozdziału wysyłek artykułów spożywczych przez Żydów amerykańskich dla krewnych w Polsce. W tym celu zorganizowano w Ameryce 22.000 biur w bankach, do których mogą się zgłaszać Żydzi i wpłacać po 10 i więcej dolarów na rzecz swoich krewnych w Polsce, którzy otrzymają później pocztą z banków tych kupony, za które dostaną pakunki z żywnością, zawierające mąkę, oliwę, mleko i inne produkty. 50 tysięcy takich pakunków jest już w drodze do Polski. W swoim czasie zostanie ogłoszonem, w których miejscach mają się zgłaszać właściciele kuponów po te pakunki.

Następnie postara się komitet w Ameryce o uregulowanie sposobu przekazywania pieniędzy z Ameryki do Polski, tak, ażeby Żydzi tutejsi na przesyłanie przekazanych sum nic nie tracili.

Wogóle będzie dążeniem Komitetu, nadanie takiego charakteru całej akcyi ratunkowej, ażeby wszelkie pozory jałmużny były usunięte.

Dr Bogen zapowiedział, że wkrótce nadejdzie do Gdańska mąka paschalna, którą zakupił w Ameryce za ćwierć miliona dolarów.

W końcu dr Bogen oddał pozdrowienia od pos. Rosenblatta, który zbiera w Ameryce kapitały dla banku żydowskiego w Polsce.

W Ameryce — zakończył swoje wywody dr Bogen — zajmują się bardzo żywo kwestyą emigracyjną i w tym celu wyjedzie wkrótce do Polski specyalna komisya żydowskiego komitetu emigracyjnego w Ameryce, który reorganizuje całą akcyę.

Komisya żydowsko-amerykańska dla Ukrainy w Warszawie.

WARSZAWA. W niedzielę przyjechali do Warszawy dwaj członkowie komisyi żydowsko-amerykańskiej, która — jak już donosiliśmy — wyjedzie na Ukrainę, celem zbadania położenia tamtejszego żydostwa. W skład tej komisyi wchodzą: p. M. Fischer, sędzia w Chicago, dr. Israel Friedländer, profesor seminaryum żydowskiego w Nowym Yorku i autor wielu znanych prac historycznych oraz Maks Fels, znany przewódca robotników żydowskich w Nowym Yorku. Za kilka dni ma przybyć do Warszawy z Paryża prof. Friedländer i wówczas cała komisya wyjedzie na Ukrainę celem zebrania odpowiedniego materyału i zbadania jakiej pomocy użyczyć można Żydom ukraińskim.

Dnia 24 stycznia byli powyżsi członkowie komisyi obecni na posiedzeniu Komitetu Delegacyi żydowskich w Paryżu. Sędzia Fischer oświadczył, że komisya rozporządza znacznemi sumami. Przewodniczący Komitetu Sokołow i generalny sekretarz Mockin wyrazili radość z powodu wyjazdu komisyi, o co od dawna starał się Komitet Delegacyi. Następnie przedstawił dr. Kohan-Bernstein, który niedawno przyjechał z Kiszyniewa, akcyę ratunkową prowadzoną w Besarabii i na Ukrainie. Dr. Bernstein (Kopenhaga) złożył sprawozdanie z działalności skoncentrowanych komitetów ratunkowych.

W dalszym ciągu omawiano na posiedzeniu tem mającą się odbyć wspólną konferencyę amerykańskich i europejskich Żydowskich Komitetów ratunkowych. Delegaci amerykańscy wyrazili swą sympatyę dla planu wspólnej konferencyi.

Na posiedzeniu obecnym był także p. Abrahams, który przyjechał właśnie z Johannisberga i oddał pozdrowienia od Żydów południowej Afryki, którzy gotowi są do solidarnej pracy z wszystkiemi organizacyami żydowskiemi.

Organizacya biura syońskiego w Konstantynopolu.

Londyn (Tel. wł.). Wobec doniosłego znaczenia, jakiego nabiera Konstantynopol jako centrum syońskie, postanowiło kierownictwo syońskie w Londynie powiększyć biuro syońskie w Konstantynopolu, na czele którego — jak wiadomo stoi dr I. Kaleb. Emigracya Żydów z południowej Rosyi do Palestyny odbywać się będzie prawdopodobnie przez Konstantynopol, wobec czego biuru tamtejszemu przypadnie ciężkie zadanie uregulowania przejazdu emigrantów. Z tego powodu Komitet Akcyjny uchwalił zamianować generalnego sekretarza biura, któryby był wraz z drem Kalebem odpowiedzialnym za działalność biura. Stanowisko to obejmie w najbliższym czasie dr S. Bernstein, dotychczasowy sekretarz biura syońskiego w Kopenhadze.

„Protest“ przeciw żydowskiej Palestynie.

WIEDEN. PAT. Biuro kor. donosi z Amsterdamu według »Timesa«, że mieszkający w Palestynie mahometańscy i katoliccy Arabowie zaprotestowali w memoryale wystosowanym do papieża przeciwko sprzyjającej syonistom angielskiej polityce w Palestynie, w szczególności jednak przeciwko oświadczeniu Balfoura, że Palestyna ma stać się krajem Żydów. (O agitacyi antysyońskiej przywódców pewnego odłamu ludności arabskiej donosiliśmy już niejednokrotnie, nie jest ona jednak wyrazem dążenia ogółu ludności arabskiej, która pragnie z narodem żydowskim w Palestynie żyć w najlepszej zgodzie i porozumieniu. Znanem jest również przychylne stanowisko papieża wobec żydowskiej Palestyny, wskutek czego doniesienie powyższe nie może być poważnie traktowane. — Red. »N. D.«)

Agitacya Młodoturków przeciw Anglii.

L. WIEDEŃ. (Tel f.) Z Berna azwaj carskiego donoszą: »Nouvelle Correspondence« donosi z Konstantynopola. Młodoturcy ćwiadczą głośno, że wkrótce wkroczy rosyjska czerwona armia do Konstantynopola i wypędzi stamtąd wrogów Turcyi. W Konstantynopolu rozdaje się odezwy podpisane przez »Ligę Islamu« nawołujące do walki przeciw Anglii i zapowiadające, że walka ta rozpocznie się na wiosnę. W mieście tem przebywa obecnie wielu bolszewickich agitatorów z Kaukazu, władających doskonale językiem tureckim.

Z Rady ambasadorów.

LYON, PAT. Radio krakowskie. W poniedziałek rano odbywała się konferencya ambasadorów pod przewodnictwem Millerandа. Szef rządu zakomunikował, że Niemcy dostarczają bardzo małą ilość węgla w stosunku do tej, jaką się zobowiązali dostarczać. Odpowiedź na notę przesłano w niedzielę delegatom państw koalicyjnych. Millerand oświadczył, że nie można tolerować pogwałcenia przyrzeczeń, które mają tak wielkie znaczenie dla życia ekonomicznego Francyi i które tworzą podstawę odszkodowania. Konferencya rozpatrywała następnie pismo zawierające prośbę o zezwolenie austryackim ministrom aprowizacyi i finansów na przejazd do Paryża, celem przedstawienia stanu kraju. Uważa wzgląd koalicyi zwróciła przykra sytuacya, w jakiej znajdują się mieszkańcy terytoryów wojskowych, mających przypaść Austryi. Konferencya postanowiła przyspieszyć wyjazd generałów państw koalicyi, którzy mieli opuścić Budapeszt, aby udać się do krajów sporych, celem zapewnienia okupacyi przez wojska austryackie.

O wydanie Wilhelma i innych winowajców.

Berlin. PAT. „Deutsche Allg. Ztg.“ donosi z Zurychu: Międzykoalicyjna rada ambasadorów zajmowała się na wczorajszym posiedzeniu kwestyą odpowiedzi nad notą Holandyi w sprawie wydania b. cesarza niemieckiego. Odpowiedź będzie wręczona już w najbliższych dniach. Rada ambasadorów uchwaliła następnie tekst komunikatu dla rządu niemieckiego w sprawie ponownych zarządzeń co do wydania winowajców.

Paryż PAT. Radio poznańskie. Rada ambasadorów uchwaliła wystosować do Niemiec notę, domagającą się na podstawie art. 228 traktatu pokojowego wydania współwinnych wojny. Lista odnośna wymienia 1200 nazwisk.

Wiedeń. PAT. „Wiener Allg. Ztg.“ donosi z Genewy według Agencyi Hav. że nota do Niemiec w sprawie wydania winowajców przewiduje trzydniowy termin wydania winnych w ręce koalicyjnego trybunału. Oczekują silnego oporu ze strony rządu niemieckiego, który jednak będzie zlamany przez nową notę, żądającą wydania dalszych oprawców wojennych oraz przez zarządzenia w sprawie zaopatrzenia w węgiel.

Także Hindenburg wyda pamiętniki.

WIEDEN. PAT. Biuro kor. donosi z Berlina: Pamiętniki Hindenburga pojawią się, jak donosi »Tägliche Rundschau«, z końcem marca. Hindenburg podaje opis swych przejść w czasach wojennych i pokojowych i kończy swoje pamiętniki zapewnieniem o niezachwianej sile Niemiec.

Koalicya przeciw restauracyi Habsburgów na Węgrzech.

PARYŻ, PAT. Ag. Havasa. Konferencya ambasadorów przyjęła rezolucyę, w której mocarstwa koalicyjne formalnie zaprzeczają, jakoby były gotowe uznać ponowne wprowadzenie Habsburgów na Węgrzech, albo też Habsburgów popierać i oświadczają, że stałoby to w sprzeczności z postawami traktatu pokojowego i nie byłoby ani przez koalicyę uznane, ani cierpiane.

Benesz contra Kramarz.

L. WIEDEŃ. (Telef.) Z Pragi donoszą: Konflikt między Kramarzem a Beneszem przybiera coraz ostrzejsze formy i jest przedmiotem największego zainteresowania w życiu politycznem Czechosłowacyi.

Socyalistyczne »Pravo Lidu« charakteryzuje Benesza jako człowieka postępowego, Kramarza nazywa reakcyonistą. Benesz — twierdzi »Pravo Lidu« — był wrogiem Austro—Węgier z przekonania, Kramarz stał się nim dopiero, gdy został przez rząd austryacki oskarżony o zbrodnię zdrady stanu. Jest on typem tych polityków, którzy stali się przyczyną zguby Austryi.

Konflikt między tymi dwoma mężami stanu przejawia się głównie w sprawie rosyjskiej. Na posiedzeniu komisyi dla spraw zagranicznych wystąpił Benesz ostro przeciw Kramarzowi, zarzucając mu, że pragnie on, aby czescy legioniści powrócili do ojczyzny dopiero po wybiciu sobie drogi przez Moskwę. Narodowi demokraci postanowili ogłosić mowę Benesza dopiero po udzieleniu odpowiedzi przez Kramarza.

Nieudała ucieczka Jadenicza.

L. Wiedeń. Z Rewla donoszą że gdy generał Jadenicz usiłował uciec do Szwecyi z pieniądzmi Kołczaka, został na granicy zatrzymany i zmuszony do złożenia posiadanych 200.000 marek na rzecz 17.000 żołnierzy rosyjskich, wracających w Estonii.

Kołczak przed sądem.

WIEDEN. PAT. Biuro kor. podaje z Londynu doniesienie z Irkucka, że komisarze sowieccy utworzyli trybunał rewolucyjny celem osądzenia Kołczaka. Kołczak będzie jednak postawiony przed wyższy sąd w Moskwie.

Zbrojenia amerykańskie.

L. Wiedeń (Telef.) Przez Londyn donoszą z Nowego Jorku, że sekretarz stanu dla marynarki oświadczył, iż roczne wydatki na flotę amerykańską wynoszą milion dolarów. Wydatki te będą mogły być zmniejszone, gdy Liga Narodów zarządzi ograniczenie zbrojeń, w każdym jednak wypadku będą znaczne, albowiem flota amerykańska musi (!) być najsilniejszą na świecie.

Program wyborczy Asquitha.

Londyn. PAT. Program wyborczy Asquitha opiewa: Rozwój Ligi narodów, stopniowa rozbrojenie, rewizya wszystkich postanowień terytoryalnych traktatu pokojowego i pokój z Rosyą, natychmiastowa autonomia dla Irlandyi, osobne parlamenty dla Szkocyi i Walii. Program nie zawiera upaństwowienia kopalń węgla.

Konferencya nauczycieli hebrajskich w Jaffie.

W grudniu ub. r. odbyła się w Jaffie konferencya nauczycieli żydowskich w Palestynie. W konferencyi wzięło udział 25 delegatów. Porządek obrady obejmował następujące kwestye: Organizacya naczelnego kierownictwa szkół (ref. dr Mossinson), działalność wydawnicza organizacyi nauczycieli hebrajskich (ref. Jakób Fichman), kursa hebrajskie dla imigrantów (ref. I. Epstein) i położenie materyalne nauczycieli. Uchwalono wydawać dotychczasowy miesięcznik pedagogiczny »Hachinuch« (Wychowanie) obecnie jako dwutygodnik. Wydawanie podręczników w języku hebrajskim ma być przekazane specyalnej komisyi złożonej z fachowców. Sprawie hebraizacyi imigrantów postanowiono poświęcić specyalny zjazd. Egzekutywie organizacyi nauczycieli polecono wypracować memoryał obejmujący postulaty nauczycielstwa palestyńskiego co do szkolnictwa i położenia ekonomicznego stanu nauczycielskiego. Memoryał ten zostanie przedłożony kierownictwu organizacyi syońskiej.

Na wniosek Ussyszkina powierzono kierownictwo szkolnictwa palestyńskiego komisyi, w skład której wchodzą: 3 przedstawiciele nauczycieli, tyleż przedstawicieli organizacyi syońskiej oraz 3 delegatów ludności żydowskiej w Palestynie. Jako zastępców nauczycieli wybrała konferencya pp. Dawida Yellina, dra Mossinsohna i dra Bierama.

Żądanie »Mizrachi«, by w skład każdej reprezentacyi wchodził jeden mizrachista, odrzucono, gdyż wyborów nie przeprowadzono na zasadzie klucza partyjnego. Konferencya uchwaliła następującą rezolucyę: »Konferencya nauczycieli zakłada uroczysty protest przeciw urządzaniu dwóch władz szkolnych, lecz nie sprzeciwia się temu, by stery ortodoksyjne ustanowiły ze swego łona radę nadzorczą, któraby zajmowała się uregulowaniem wewnętrznych spraw szkół ortodoksyjnych. Co do badania, hygieny, języka hebrajskiego jako wykładowego i minimum wiedzy świeckiej, podlegają szkoły ortodoksyjne zwierzchnictwu i kompetencyi komisyi edukacyjnej (Waad Hachinuch).

W skład egzekutywy organizacyi nauczycieli weszli pp. dr Bograszoff, dr Mossinsohn, Jechiell, Sofermann, Swerdloff, Ult Feldmann i pani Brenner.

Ministeryum sprawiedliwości o „Haśle Polskiem“.

Warszawa. (Tel. wł.) Klub posłów sejmowych przy Tymczasowej Żyd. Radzie Narodowej w Warszawie zwrócił się do rządu centralnego z żądaniem odpowiedniego wystąpienia przeciw redakcyi i wydawnictwa antysemickiego tygodnika »Hasło Polskie«, wychodzącego w Krakowie. Na powyższe pismo żydowskiego Klubu sejmowego odpowiedziało ministeryum sprawiedliwości, że kilkakrotnie wezwało prokuratorya w Krakowie, aby z całą energią i przy użyciu wszelkich środków wystąpiła przeciw temu pismaku i zmusiła redakcyę do zmiany swoich metod walki. Prokuratura krakowska kilka razy powyższe pismo skonfiskowała i będzie to też czynić dalej. Ministeryum ze swojej strony baczyć będzie, ażeby prokuratura dokładnie wykonywała polecenia ministerstwa. („Hasło Polskie“ od pewnego czasu więcej nie wychodzi; ma ono podobno zmienić się na dziennik. — P. R.)

Mordercy błp. Grünfelda przed sądem.

Kraków, 4 lutego.

Wczoraj minęły dwa tygodnie, jak miasto nasze wzburzone zostało czynem zbrodniczym, jakiego już dawno nie notowały tutejsze kroniki policyjne: wczesnym wieczorem w ruchliwej dzielnicy miasta kilku bandytów napadło w celach rabunkowych na kantor wymiany spokojnych obywateli, ojca i syna Grünfeldów, przyczem ten ostatni tragicznie zginął od kilku kul uczestników napadu. Napad ten i morderstwo ujawniły, w jak fatalnych żyjemy stosunkach bezpieczeństwa, z drugiej jednak strony trzeba przyznać, przekonaliśmy się o sprawności policyi krakowskiej w tropieniu i ujęciu zbrodniarzy. Nie upłynęło bowiem jeszcze trzech dni od ohydnego czynu, a kilku jego sprawców już było ujętych. Za trzema bandytami, którzy na wiadomość o aresztowaniu towarzyszy uciekli z Krakowa, rozesłano listy gończe i przypuszczać należy, że w niedługim czasie dostaną się w ręce sprawiedliwości. Na razie w dniu wczorajszym stawali przed sądem doraźnym bandyci: Meus, Osiechimowski, Dębski i Tracz, dwaj pierwsi przed trybunałem wojskowym, zaś Dębski i Tracz przed cywilnym.

Trybunałowi wojskowemu przewodniczył major Harasymowicz jako drugi sędzia zasiadał kapitan Hrski, jako wotanci podpor. Domagalski, sierżant sztab. Podgórski i plutonowy Lindner, oskarżał prokurator major Just, Osiechimowskiego bronił podpor. Waniecki, zaś Meusa podpor. dr. Münz.

Oskarżony Osiechimowski (podczas rozprawy okazało się, że i drugie nazwisko jego: Osiechowski jest podobnie jak nazwisko Orzęblowski fałszywe) z cynicznym uśmiechem na wargach, tak podczas śledztwa w policyi, jak i obecnie w sądzie przedstawia swój udział w rabunku i morderstwie, co do którego niema żadnej wątpliwości: razem z Meusem i Lalikiem zaszedł on dom Grünfeldów, krzyczał: »ręce do góry« i oddał z rewolweru strzały, poczem zgarnął ze stołu banknoty. Drugi oskarżony Meus również przyznaje się do udziału w zbrodni, zaprzecza jednak, jakoby po zejściu się z bandytami wiedział, że idą na rabunek i jakoby miał podczas rabunku rewolwer. Na rozprawę powołano cały szereg świadków, wśród nich świadków klasycznych Woźniczkową, Okrętową i Chaskla Grünfelda, 80 letniego starca, ojca ofiary zbrodni, dalej dra Keplera, który opatrywał Meusa, oraz dalszych ich wspólników braci Klusków, kochanki bandytów, szynkarkę Lorlową, u której bandyci przed morderstwem się zeszli i ułożyli plan napadu i innych. Po zamknięciu postępowania dowodowego, prokurator w swem przemówieniu zażądał surowej kary na bandytów, poczem po przemówieniach obrońców, przewodniczący rozprawę zamknął.

Wyrok zapadł wczoraj po południu, jednak według procedury wojskowej musi zostać zatwierdzonym przez gen. Simona, dowódcy O. G., wobec czego ogłoszenie jego i ewentualne wykonanie w razie zasądzenia Meusa na śmierć, nastąpi w dniu dzisiejszym w sądzie wojskowym, przy ul. Montelupich. Bandyta Osiechimowski nie może z powodu małoletności zostać skazany na śmierć, a między prawnikami toczy się spór, czy — wobec tego, że ma on do odsiadywania karę 20 letniego więzienia — otrzyma jeszcze ponadto kilka lat więzienia, ustawa bowiem przewiduje najwyżej 20 letnie więzienie, względnie dożywotne, na które jednak nie można skazać małoletniego. Wypadek taki zdarzył się po raz pierwszy od czasu fungowania sądu wojennego w Krakowie.

Równocześnie przed sądem doraźnym cywilnym toczyła się pod przewodnictwem sędziego okręgowego Szczerby rozprawa przeciw bandytom Dębskiemu, uchodzącemu za moralnego sprawcę mordu, oraz Traczowi, który oskarżony jest o napad na żandarma Teodora Kilian w domu publicznym przy ul. Starowiślnej, przyczem wyrwał mu rewolwer, który następnie za pośrednictwem Dębskiego miał dostać się do rąk jednego z morderców Grünfelda.

W trybunale jako wotanci zasiadają sędziowie okręgowi Kimecki, Czernecki i Turawicz, oskarża prokurator Sozański, bronią adwokaci drowie Pągowski i Czyrzęszczyński (obaj Dębskiego), oraz dr Schnitzer (Tracza). Na wstępie rozprawy prokurator w obszernym wywodzie uzasadnił postawienie bandytów pod sąd doraźny, przyczem przedstawił cały przebieg zabójstwa. Przystąpiono następnie do przesłuchania oskarżonych, atoli Dębski, który, jak wiadomo, przed kilku dniami usiłował się w więzieniu powiesić, odmawia wszelkich zeznań i udaje umysłowo chorego, jakkolwiek dwaj lekarze psychiatrzy, pp. major dr. Schwartz i dr Jankowski jednozgodnie stwierdzają, że Dębski ani obecnie, ani w czasie spełniania czynów karygodnych nie zdradzał żadnego ze znanych psychiatryi objawów choroby umysłowej. Również usiłowane samobójstwo jego w więzieniu zdaniem psychiatrów było symulowane. Oskarżony Tracz twierdził, że w czasie zajścia z żandarmem Kilianem był kompletnie pijany, co potwierdzają również zawezwane Liza Israel i Hela Kojcha, prostytutki, które były świadkami tego zajścia. Według ich zeznań, Kilian oddał Traczowi dobrowolnie rewolwer, okoliczność tę wyjaśnił dzisiaj sam Kilian, zawezwany na świadka. W dalszym ciągu przesłuchano tychżemych świadków, co na rozprawie wojskowej, poczem rozprawę odroczono do dzisiaj celem dalszego przesłuchania świadków.

Rozprawa zakończy się prawdopodobnie w dniu dzisiejszym, a ogłoszenie wyroku nastąpi jutro.

Podczas trwania rozpraw ulice, prowadzące do sądu karnego, Pijarska i Senacka zamknięte były kordonem wojska.

*

Bandyta Kilian, który wspólnie z Lalikiem i Osiechimowskim zbiegł z więzienia w Wiśniczu i został onegdaj odstawiony do Krakowa, nie stawał przed sądem gdyż udział jego w morderstwie nie został stwierdzony. Zostanie on odstawiony z powrotem do Wiśnicza.

KRONIKA.

Kraków, 4 lutego.

Co »Naprzód« uważa za stosowne przemilczeć? Dzisiejszy »Naprzód« pisze w artykule p. t.: »Kara śmierci za łapownictwo« m. i.: »Z wyjątkiem mówcy socyalistycznego, który żądał zastąpienia kary śmierci więzieniem, wszyscy inni mówcy sejmowi, jeden za drugim, wołali o karę śmierci«. Wszyscy? A gdzie podział »Naprzód« posłów Hartglasa, Hirszhorna i Steinhausa? Zapomniał o nich? To dziwne! O jednym pamiętać, a o trzech zapomnieć?! Albo sądzi może »Naprzód«, że fakt, iż sami Żydzi wystąpili może jako mówcy przeciw karze śmierci, mógłby może u jego czytelników podać w wątpliwość słuszność jego własnego stanowiska?.. Dziwne to przemilczenie i charakterystyczne..

Komitet obchodu przyłączenia ziem zachodnich Polski przygotował już wianki, które w dniu obchodu 8 bm., rzucane będą na fale Wisły. Podczas Zgromadzenia Narodowego, które zbierze się po nabożeństwie w katedrze wawelskiej, na dziedzińcu arkadowym zamku królewskiego, przemawiać będzie jako jedyny mówca uproszony przez komitet prezes Polskiej Akademii Umiejętności prof. Franciszek Morawski.

Ograniczenie i bliskie wstrzymanie ruchu osobowego na kolejach. Dla przewozu poborowych wstrzymuje dyrekcya kolei w dn. 3, 4 i 5 bm. przewóz cywilnych podróżnych pewnymi pociągami osobowymi. Bliższych wskazówek udzielą podróżnym urzędy kolejowe.

Jak się prywatnie dowiadujemy, w najbliższych dniach (prawdopodobnie od piątku bieżącego tygodnia) wstrzymany będzie zupełnie ruch kolejowy na przeciąg pewnego czasu, z wyjątkiem pociągów wojskowych i transportów żywnościowych.

Ostatnie ograniczenie ruchu osobowego na 2 tygodnie wpłynąć miało podobno korzystnie na unormowanie stosunków kolejowych, a ponadto miało spowodować znaczną zniżkę cen zboża w Kongresówce (m. i. ceny zboża spadły o 200 marek na 100 kg.) gdyż spekulanci żywnościowi nie mając możności przewożenia produktów do miast, zbywali je po tańszych cenach!

Wydawanie chleba i mąki. Chleb po 50 dkg na osobę będzie wydawany z końcem bieżącego tygodnia, albowiem trudności komunikacyjne w przydzielonych gminie, powiatach Miechowskim i Pińczowskim, są nieledwie dookrotnie wprost nie do pokonania. W dodatku ministerstwo wydało zarządzenie, że każdy próżny wagon na zboże lub mąkę musi posiadać zlecenie wydziału spraw aprowizacyi. Zlecenia takie do 31 stycznia wydane są nieważne a nowych zleceń wydział lwowski dotychczas nie nadesłał.

Mąkę białą amerykańską po 25 dkg. na osobę w cenie 5 K za 1 kg, od środy 4 bm., wydawać będą sklepy rejonowe i konsumy.

Ceny spirytusu. Krakowska dyr. skarbu ogłasza: Od 1 lutego 1920 aż do odwołania podwyższono ceny sprzedaży za 1 litr spirytusu 100 stopniowego: 1) dla fabrykacyi octu na 30 K i 2) do palenia (zakażony ogólnym środkiem denaturacyjnym) łącznie z należytością kontrolną i środkiem denaturacyjnym na 20 K.

Pokrzywdzenie kupców krakowskich. Tutejsi kupcy, zwłaszcza w dziale konfekcyi damskiej użalają się na krzywdę, jaka ich obecnie spotyka. Oto władze odmawiają im zezwoleń na przywóz towarów konfekcyi damskiej, podczas gdy liczni ajenci firm wiedeńskich przywożą tu całe masy przedmiotów luksusowych. Urząd walki z lichwą przy dyrekcyi policyi zajął się tą sprawą i zakwestyonował wczoraj w magazynach na dworcu pewnemu agentowi handlowemu z Wiednia 12 pak towarów luksusowych, co do których ma stwierdzić czy doszły się one do Krakowa w drodze legalnej. O ile tak, to niewiadomo, dlaczego kupcom krakowskim nie pozwala się towarów sprowadzać z Wiednia, i naraża się ich na nabywanie ich od ajentów, co jeszcze potęguje drożyznę.

Popis taneczny Maryi Piaseckiej. Były to typowe t. zw. »Poematy rytmiczne«, a więc oddawanie wrażeń muzycznych, jakie tancerka otrzymuje, ruchem, kształtem i barwą, gestem i mimiką. Jeżeli takie kompozycye mają nie chybiać celu, i nie kłócić się ze swojem własnem założeniem — musi między nastrojem muzyki a przechylającą się tancerką istnieć, jak najściślejsza współmierność. Zgoda rytmu muzycznego z rytmem kroku, nie jest już artystycznym wymogiem, ale elementarnem »a, b, c« — którego zastosowanie jest pierwszą koniecznością. Dlatego też nie można Piaseckiej przebaczyć nierytmiczności ruchów, np. w Mazurku, Wieniawskiego, gdzie ruchy tancerki w stosunku do brzmiącej muzyki, uległy bardzo znacznemu wykolejeniu — trudno osądzić, czy to brak rutyny, czy poczucia muzycznego. W »Elegii« albo w »Gladyatorze« zasadniczy motyw ruchu bardzo dobrze ilustrował muzykę, i robił wrażenie pewnej bezpośredniości, która jest największą zaletą Piaseckiej. Jak wielką rolę odgrywa barwa (kostyum) w obrazie optycznym, tego sobie Piasecka nie uświadamia, pomysłowości właściwej także jej przypisać nie można: często nie wyzyskuje całego nastroju muzyki, które daje wrażenie stokroć bogatsze i szersze, jak jej taniec.

F. S.

Z teatru „Bagatela" komunikują nam: „Miss Hobbs" Jerome-Jerome'a wypełni dwa najbliższe wieczory w „Bagateli" (tzn. dzisiejszy i czwartkowy) poczem ustąpi miejsca niezwykle silnej i oryginalnej komedyi Czarel... pt.: „Twarz i maska", której premiera odbędzie się w piątek 6 bm.

Przedstawienie dla dzieci i młodzieży odbędzie się w „Bagateli" w najbliższą sobotę 7 bm. o godz. 4-tej popołudniu. Szczegóły w afiszach, ceny miejsc odpowiednio zniżone.

Zabawa na rzecz inwalidów. W sobotę, 7 b. m. odbędzie się w sali „Strzeleckiej" przy ul. Lubicz l. 16 wielka zabawa taneczna na rzecz żyd. inwalidów, wdów i sierót wojennych. Początek o godzinie 9 wieczór. Zgłoszenia o zaproszenia, które wydaje się tylko w ograniczonej ilości, przyjmuje Drukarnia Fischera, ul. Grodzka 62. Tel. Nr. 412, w czasie od 10—12 przedpoł. i od 3—5 popołudniu. Cel oraz doskonała organizacya zabawy, rokują tejże jak najlepsze powodzenie.

Przed sądem przysięgłych, który rozpoczął wczoraj kadencyę lutową, toczyły się dwie rozprawy: przeciw służącej Eleonorze Manlak, która skradła w Bochni swej chlebodawczyni pani B. podczas jej nieobecności w mieście kosztowności, poczem zbiegła, zostawiając nieletnie dzieci bez opieki. Sąd uznał ją winną kradzieży i skazał na 8 miesięcy aresztu. — Również przed sądem przysięgłych pod zarzutem kradzieży popełnionych w powiecie bocheńskim stawili Ignacy Pawlik, Franc. Jankowski, Józef Jarosz i Józef Osiepka, oraz kupiec Wład. Korta, obwiniony o paserstwo. Wymienieni po przeprowadzonej rozprawie skazani zostali na karę więzienia od 1 roku do 2 lat, zaś Korta na 5 miesięcy aresztu.

Morderca i złodziej teatralny na wolności! Aresztowany niedawno za systematyczne okradanie teatru im. Słowackiego niejaki Władysław Kowalski, również morderca kupca przy ul. św. Tomasza, znowu znajduje się na wolności, a to z powodu rzekomej niepoczytalności, która jednak nie przeszkadzała mu przez cały rok niespostrzeżenie okradać teatr. Apelujemy do władz sądowych, by ze względu na bezpieczeństwo publiczne nie pozwoliły przebywać na wolności temu groźnemu indywiduum. O ile zaś drab ten jest umysłowo chory, należy go bezzwłocznie oddać do zakładu dla obłąkanych.

Wypożyczanie dzieci — dla żebraniny. Pod kościołem maryackim żebrze obok innych żebraczek, również 18 letnia Marya Masnowiczówna, trzymając na ręku przemarzniętą, nędznie odziane dziecko około dwuletnie. Masnowiczówna opowiada przechodniom nieustwornie zwykle o chorobie swej matki, podając, że dziecko trzymane na ręce, to jej chora siostrzyczka. Pewna miłosierna pani litując się nad biednem dzieckiem, podarowała mu ciepły płaszczyk, jakież jednak było jej zdziwienie, kiedy wczoraj spostrzegła, że dziecko dalej źle okryte, pomaga młodej żebraczce w jej „rzemiośle", wzbudzając swym nędznym wyglądem litość przechodniów. Dla wyjaśnienia sprawy doprowadziła ta pani Masnowiczównę na inspekcyę policyi, gdzie okazało się, że młoda ta żebraczka wypożyczała od niejakiej Maryi Wiśniczyk jej nieślubne dziecko, a ofiarowany mu płaszcz sprzedała za 6 koron(!) niejakiej Trytkowej, zamieszkałej na Zwierzyńcu. Jak obliczono interes ten przynosi jej dziennie 50 koron i więcej.

Nagły zgon. Policyi doniesiono wczoraj, że w mieszkaniu wyrobnika Stan. Sycz, lat 60, przy ul. Karmelickiej 18, od kilku dni leży trup. Komisarz policyi udał się do mieszkania, gdzie kazał wyważyć zamknięte od wewnątrz drzwi i zastał tam na podłodze w stanie rozkładu leżące zwłoki Sycza, który umarł prawdopodobnie wskutek udaru serca.

360 kg mąki skonfiskowali wczoraj na ul. Grodzkiej funkcyonaryusze państw. urzędu walki z lichwą, jednak niewiadomo, komu! Właściciel bowiem mąki widząc, że przytrzymuje się wóz z mąką, pozostawił go w rękach funkcyonaryuszy a sam zbiegł.

Z kroniki policyjnej. Kazimierza Górkę napadł wczoraj na III. moście dorożkarz Jan Sklarz, przyczem rzucił mu kapelusz do Wisły i skradł portfel z 1800 K. Aresztowany Sklarz wypiera się czynu. — Policya aresztowała sprawcę włamania do składu przyborów do gier w Parku Jordana, gdzie w lipcu ub. r. skradziono tych przyborów za 4500 K. Złodziej nazywa się Adam Kasperkiewicz. W pociągu między Bochnią a Podłężem skradł 20 letni Ludwik Hiatkiewicz pasażerowi Reichawelgowi, podczas gdy ten spał, futro wartości 5000 K. Reichawelgowi udało się na stacyi w Krakowie po przyjeździe drugiego pociągu przychwycić złodzieja w skradzionem futrze i spowodować jego aresztowanie. — Na telegraficzne polecenie policyi lwowskiej aresztowany został w Krakowie Stefan Pitel, technik dentystyczny ze Lwowa, któremu skonfiskowano książeczki wkładkowe i papiery wartościowe na 200.000 kor.

KOMUNIKATY.

„Haszachar". W czwartek, dnia 5 b. m. o godz. wpół do 8-ej referat p. Fischlowitza n. t.: „Aktualne problemy emigracyi żyd." (Cz. II.). Goście mile widziani.

Merkaz Hacairim. Dziś we środę, o godz. 7 wieczór uroczysty Wieczór Palestyński z okazy święta Chamisza Assar. Przemówienia wygłoszą pp. Meller i Wachsberg.

Hapoël Hacair. We czwartek 5 bm. odbędzie się w lokalu Stradom 15 odczyt Dra Menaschego n. t.: „Nowy mesyanizm". Początek o godz. 7 wieczór.

REPERTUAR TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO.

Sroda „Sędziowie", Wyspiańskiego, „Elektra" Ibsena.

Czwartek „Rosmersholm" Ibsena.

Piątek „Nina" Kampfa.

Sobota „Rosmersholm". Ibsena.

REPERTUAR TEATRU M. POWSZECHNEGO

Sroda „Krzyżacy".

Czwartek „W gołębniku" po raz pierwszy.

REPERTUAR TEATRU „BAGATELA"

Sroda „Miss Hobbs".

Czwartek „Miss Hobbs".

REPERTUAR TEATRU ŻYDOWSKIEGO:

Środa: Chancia z Ameryki.

Czwartek: Słomiany wdowiec.

NADESŁANE
Za rubrykę tę redakcya nie odpowiada

W niedzielę, dnia 15 lutego 1920 r odbędzie się w sali lekarskiej
Reduta wenecka
Po zaproszenia należy się zgłaszać do pana Klarberga w kanc. adw. Dra Horowitza, Grodzka 47 od 2—4 popołudniu codziennie. Stroje kostyumowe lub wieczorowe.

Za Komitet:
Dr. Maksymilian Kornreich
Izydor Klarberg.

Z okazyi zaręczyn naszego członka p. Szymona Hellera z p. Heleną Enoch serdecznie gratuluje 3190.
Stow. »Kultura« i »Wiedza« w Gdowie.

Dział gospodarczy.

Dlaczego niema węgla?
POZNAŃ. Delegaci polscy, wysłani przez Urząd węglowy do Katowic, stwierdzili, że ckradano systematycznie na Górnym Śląsku całe wagony węgla, opłaconego przez rząd polski i dlatego węgiel z Górnego Śląska nie dochodził do miejsc przeznaczenia. Wobec tego wystąpi rząd polski, jak donosi »Gazeta Wspólna«, do rządu niemieckiego z żądaniem zwrotu pieniędzy za węgiel, który mimo umowy do Polski nie nadszedł.

GIEŁDA KRAKOWSKA z 3-go lutego.

Waluty:	Ofiar.	żądano	tranzakcye:	
Ruble carskie po 100 rb.	—·—	—·—	— —	—·—
Ruble carskie po 500 rb.	230·—	240·—	235,—	—.—
„ dumskie	75,—	85,—	—,—	—,—
Korony czeskie	—·—	—·—	—·—	— —
Czek Praga	—,—	—,—	—,—	—,—
Marki niemieckie	—,—	—·—	—,—	—,—
Czek Berlin	—·—	—·—	—·—	257·14

Kursa giełdy wiedeńskiej z dnia 3-go lutego b. r.: PAT. Renta majowa 99, Austryacka renta koronowa 94, Renta — — 00·— Węgierska renta koronowa 130·—, Losy tureckie 2850. Priorytety kolei południowej 1432, Anglobank 1205, Bankverein 1079, Bodenkredit 2990, Zakład kredytowy 1315, Depozytowy 1142, Länderbank 1254, Merkury 1065, Unionbank 1074, Bank obrotowy 860, Živnostenska banka 1910, Kolej północna 1550. Koleje austryackie 4800, Kolej południowa 732, Alpiny 4500, Berg u. Hütten 1300, Krupp 1939, Poldihütte 3490 Pragereisen 9000, Rima 3949, Skoda 3429, Zieleniewski 1100, Apollo 4800, Fanto 15100 Galicyjskie Karpaty 12200, Galicya 14800 Schodnica 13800, Węgierski bank kredytowy —·—, Austryackie — —.

Większość akcyj Tow. akc. Schodnica miała — według doniesienia »Wiener Allg. Ztg. zostać sprzedana na rzecz konsorcyum francuskiego.

Cena złota w Londynie według doniesienia PAT. podskoczyła na 117 szylingów za uncyę sztandardową, cena srebra spadła na 83 pensów dnia poprzedniego 84 1/8.

Ceny bawełny w Ameryce. PAT Bawełna (middling) Nowy Jork loco 39.50, Nowy Jork loco styczeń — marzec 36.47 maj) 34.53, Nowy Orlean (middling) loco 39.83.

Z kraju.

Z Drohobycza. Dnia 25 z. m. odbyło się w sali kinoteatru »Jutrzenka« w Drohobyczu publiczne zgromadzenie, zwołane przez prowizoryczny komitet bruttowców celem zajęcia stanowiska wobec szkód, jakie ponoszą właściciele udziałów brutto z powodu wstrzymania wypłaty produkcyi i skrzywdzenia bruttowców przy ustaleniu surowca. Referenci przedstawili opłakane stosunki, jakie od dłuższego czasu zapanowały w przemyśle naftowym i podnosili krzywdy, jakie Rząd w Warszawie z jednej, a właściciele kopalń z drugiej strony wyrządzają właścicielom udziałów brutto, co jedynie wychodzi na korzyść kapitałów zagranicznych. W końcu uchwalono powołać do życia organizacyę bruttowców, mającą na celu obronę ich praw pod każdym względem i zastępstwo interesów udziałowców wobec władz i właścicieli kopalń.

Rejestracyę cudzoziemców w Warszawie, na podstawie uchwalonej przez Sejm ustawy o obywatelstwie. zarządził komisarz m. Warszawy, p. Anusz.

Zagadkowa rewizya w kahale w Wilnie. Wileński »Tug« donosi, że w ubiegły wtorek przeprowadzono w kahale tamtejszym ścisłą rewizyę. Urzędnicy musieli wylegitymować się. Rewizya trwała 7 godzin. Kilku urzędników aresztowano, lecz później na skutek starań sea Szabada uwolniono wszystkich, prócz jednego. Powody rewizyi nie są znane.

Ze świata.

Senzacyjne samobójstwo tyrańskiego generała we Wiedniu.

L. Wiedeń. (Telef.) Marszałek polny Teisinger, znany w czasie wojny z prześladowań żołnierzy niezdatnych do służby frontowej, zmarł nagle. Podejrzywają, że zachodzi wypadek samobójstwa. Teisinger miał stanąć przed komisyą śledczą, oskarżony o śmierć tysięcy żołnierzy, których pomimo zupełnej niezdolności do służby frontowej, posyłał masami na front. Ze specyalnem upodobaniem praktykował to w stosunku do Żydów.

Wkrótce stanie przed komisyą śledczą gen. Potiorek, winny katastrofy w Serbii w grudniu 1914 r. Śledztwo toczy się również w sprawie walk nad Piawą w czerwcu 1918 r.

Zażegnanie strejku asystentów lekarskich we Wiedniu, L. WIEDEN. (Telef) Dzisiaj rano miał wybuchnąć we wszystkich szpitalach wiedeńskich strajk asystentów lekarskich, Ponieważ rząd w ostatniej chwili wstąpił na drogę układów, które rokują nadzieję pokojowego załatwienia zatargu, strajku na razie zaniechano.

Zgon polityka węgierskiego. W Budapeszcie zmarł 1 bm, znany polityk węgierski Geza Polonyi w 72 roku życia. Był on jednym z najradykalniejszych posłów w b. Izbie węgierskiej.

Zjazd żydowski na Słowaczyźnie. Prowizoryczny Komitet centralny »Zjednoczonych stronnictw żydowskich« na Słowaczyźnie zwołał na dzień 1-go i 2-go bm. do Piestany ogólny zjazd żydostwa słowackiego. Na zjazd zostały zaproszone wszystkie gminy i organizacye żydowskie na Słowaczyźnie. Głównym celem zjazdu jest ustalenie programu »Zjednoczonych stronnictw żydowskich« i omówienie taktyki podczas najbliższych wyborów do czeskiego Zgromadzenia Narodowego.

Aprowizacya w Berlinie. L. WIEDEN. (Telef.) Z Berlina donoszą, że racya mąki została zmniejszona z 260 g. na 200 g. W aprowizacyi niemieckiej daje się zauważyć ciągłe potęgujące się zamieszanie.

Cena dzienników francuskich będzie wkrótce podniesioną do 20 centimów.

Francuska akademia umiejętności przeznaczyła nagrodę w wysokości 100.000 franków za wynalezienie sposobu wymiany znaków z planetami.

„DER KWAL" 1562
Pod tym tytułem założony został we Wiedniu wśród żyd literatów i fachowców nakł żydowski żargonowy W najbliższym czasie ukażą się w tym nakładzie 4 serye dzieł:
1) Fyn mensz cy mensz (dzieła naukowe z literatury światowej). 2) Fyn folk cy folk (tłumaczenia z literatury pięknej), 3) Fyn ejgenem kwal (dzieła autorów żydowskich], 4) Żydowska biblioteka ludowa.

W tym samym nakładzie wychodzić będzie od stycznia 1920 r. miesięcznik »Kritik« pod red. M. Silburga.

Dotychczas przyrzekło redakcyi swoją współpracę następujący pisarze: Ajnhorn Dawid, Birnbaum Uriel, Bergelsohn Dawid, Chmielnicki Melech, Nistor, Disendruck, Zwi Fuchs A. M., Gross Mojżesz, Horowitz Ber, Juris A. S., Königsberg Dawid, Locker Berl, Mani Leib, Mestel Jamkew, Prylucki N., Prylucka P., Rawicz Mellech, Schoffmabb G., Silburg M., Singer Mendel.

Redaktor naczelny i odpow, Dr Wilhelm Berkelhammer — Drukiem M, Deutschera w Krakowie, Bożego Ciała 10 — Tel, 1556,